

CHEM-A1230 – Orgaanisen kemian perusteet

Prof. Juha Siitonen
Aalto-yliopisto
Kevätlukukausi 2022

Kurssikello

1.

Molekyylin rakenne

2.

Additio karbonyyliin

3.

Substituutio karbonyyliin

4.

Enolaatti nukleofiilinä

Yksikkö 3.2:

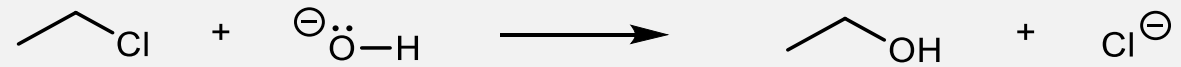
Eliminaatioreaktiot

Clayden kappale 17
Harjoitustehtäväpaketti 8

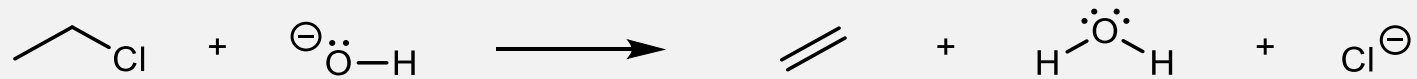
Näytös 1:

Kaksoissidoksia!

Substituution kanssa kilpailee myös toinen reaktio

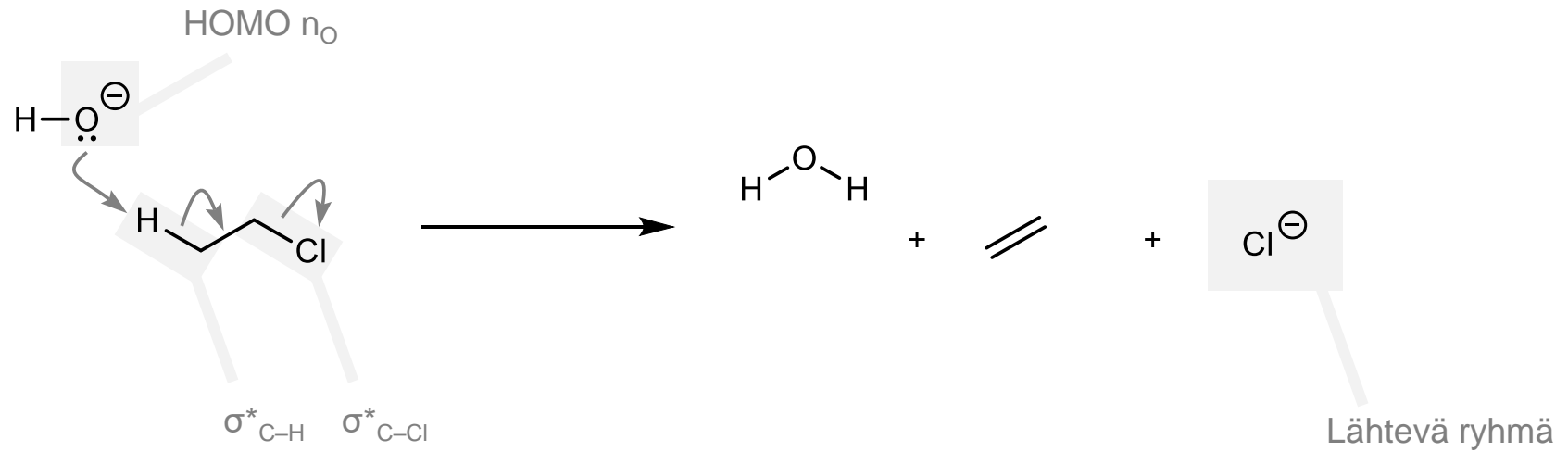
$\text{S}_{\text{N}}2$ -substituutio

Eliminaatioreaktio (mekanismi?)

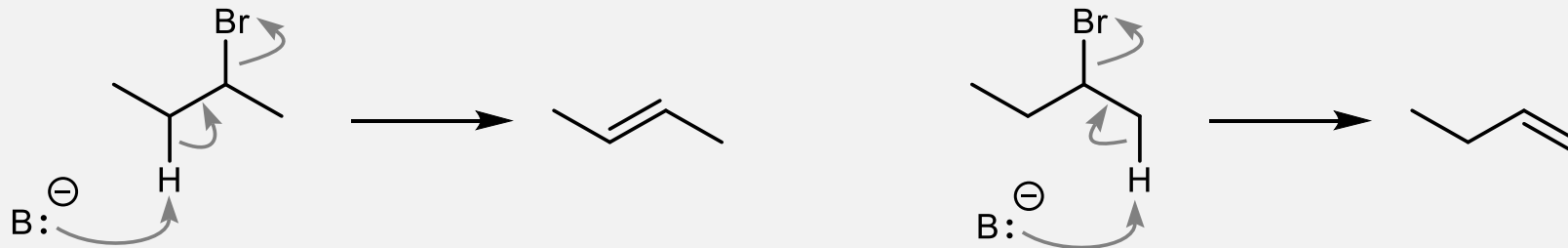
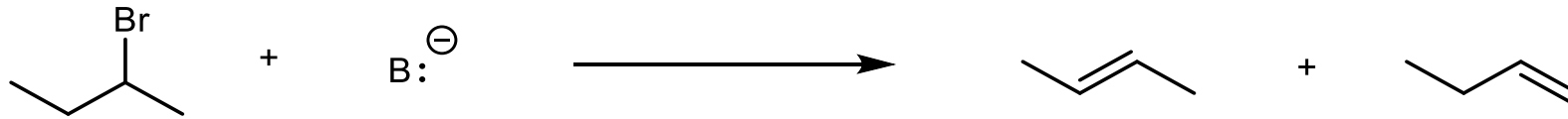
E2 Eliminaatiomekanismi

- E2-reaktiossa emäs poistaa protonin viereisestä hiilestä. Mekanismin piirtämiseksi tarvitsee piirtää poistettava implisiittinen vety näkyviin.

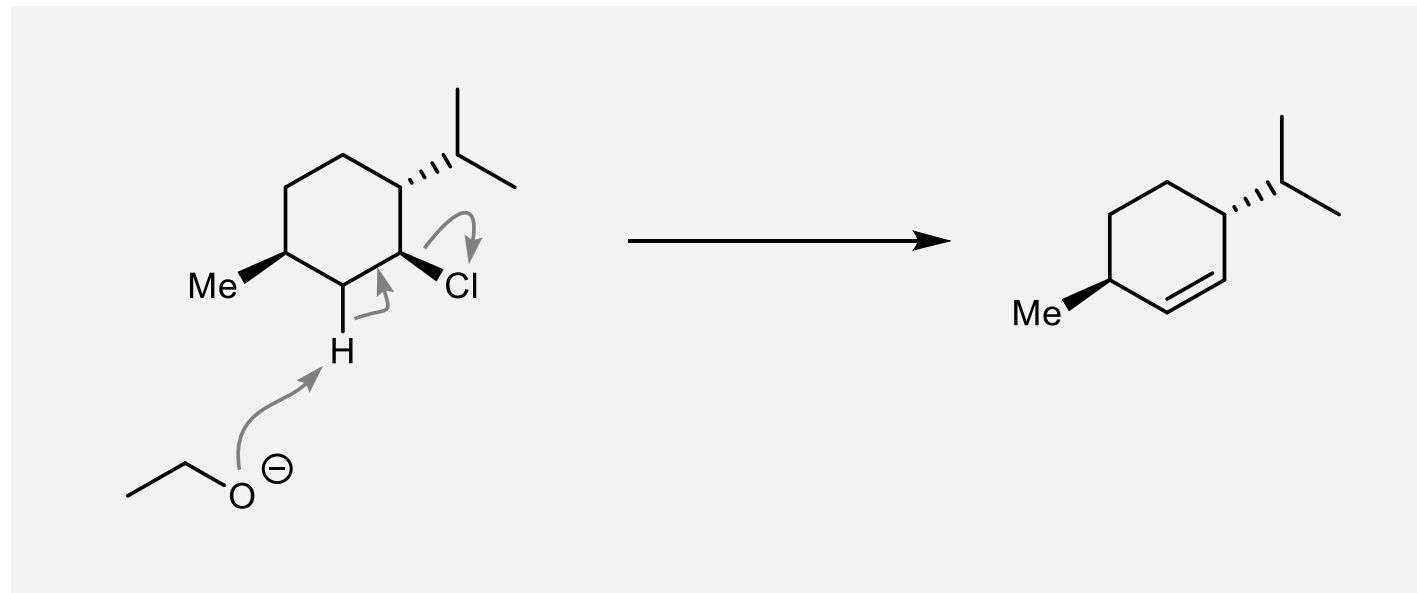
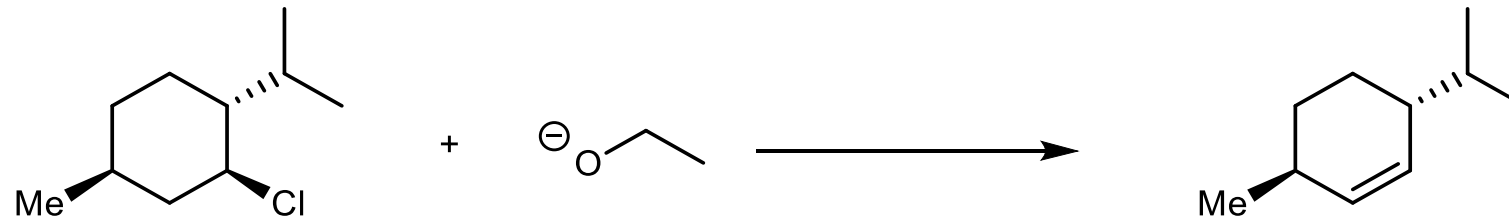
Eliminaatio: Tuoteseoksia

- **Esimerkki 1:** Esitä kaarinuolimekanismi, joka selittää miten seuraavasta reaktiosta syntyy kaksi eri tuotetta:

Harjoitellaan

- **Tehtävä 1:** Esitä kaarinuolimekanismi seuraavalle reaktiolle

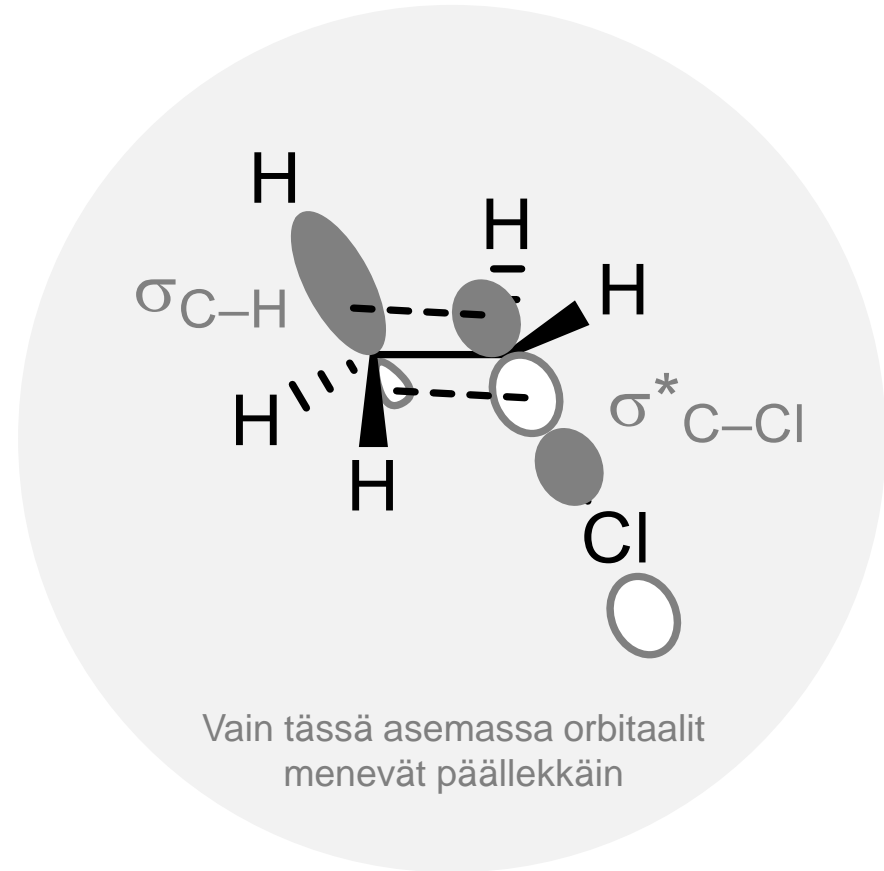
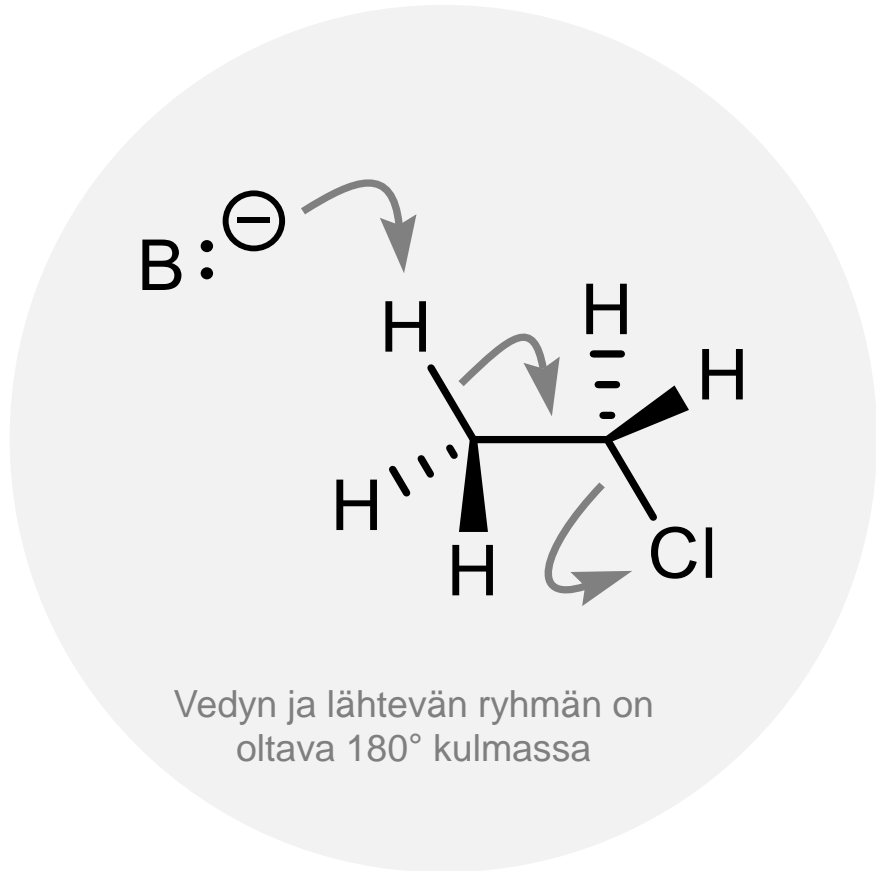

Näytös 2:
Stereokemia

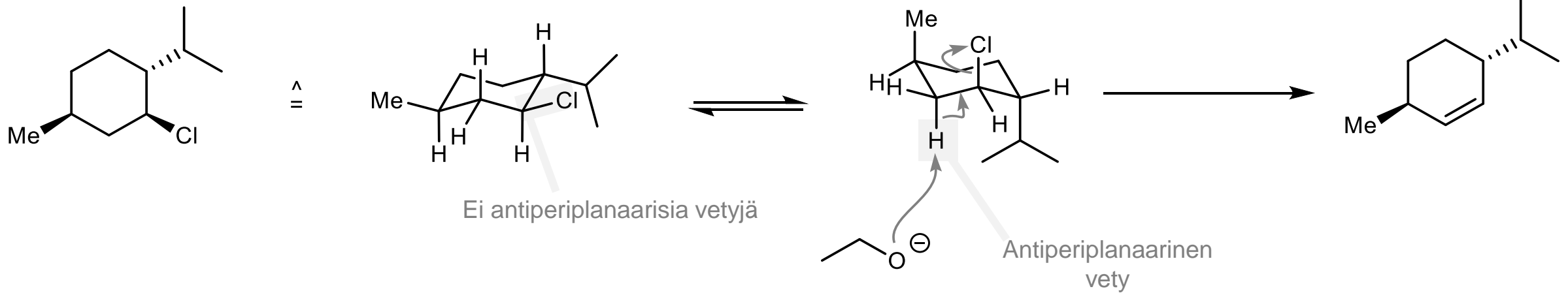
E2:n Antiperiplanaarisuusehto

- Lähtevän ryhmän ja irtoavan protonin on oltava **antiperiplanaariset** (180° kulmassa), jotta eliminaatio voi tapahtua.

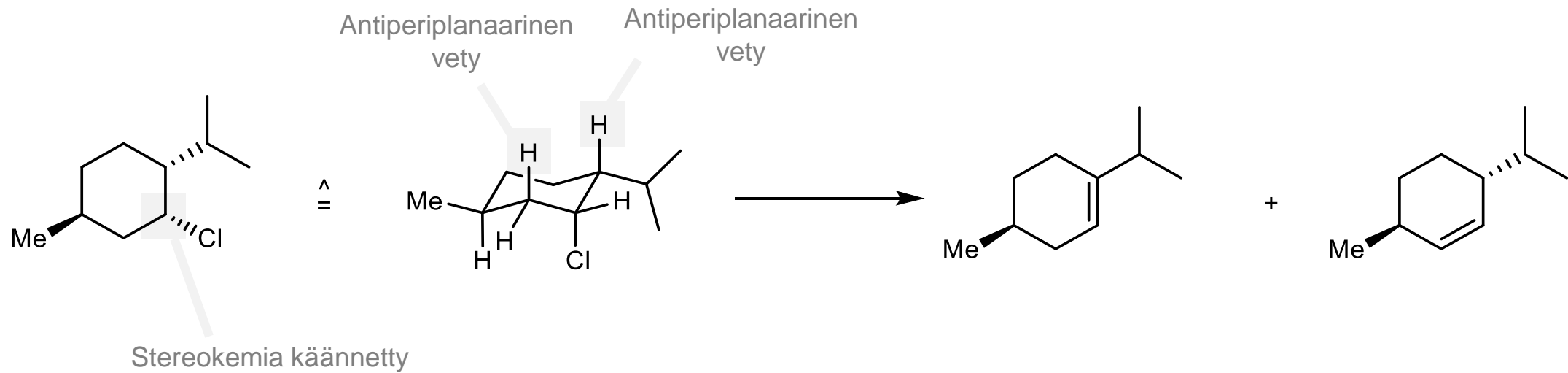
Tutkitaan harjoitustehtävää tarkemmin...

- Tuolimuotoon piirrettynä havaitaan, että antiperiplanaarisia vetyjä on vain yksi kappale, ja sekin vähemmän stabiilissa tuolimuodossa. Reaktio on siis hidas, ja tuottaa **vain yhtä tuotetta**.

Entä toinen diastereomeeri?

- Tuolimuotoon piirrettynä havaitaan, että antiperiplanaarisia vetyjä on vain yksi kappale, ja sekin vähemmän stabiilissa tuolimuodossa. Reaktio on siis hidas, ja tuottaa **vain yhtä tuotetta**.

Yhteenveto: Lukiosta tuttu reaktio

- **Esimerkki:** Selitetään seuraava lukiosta tuttu (ulkoa opeteltu) reaktio

